

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVII, broj 21

25. svibnja 2017.

cijena 200 Ft

Hodočašće gradišćanskih Hrvata iz Austrije, Mađarske i Slovačke

3. stranica

Hrvatska kuća u Pečuhu

4. – 5. stranica

Markovo na Fancagi

6. stranica

Prijateljstvo Mohača i Sv. Filipa i Jakova

7. stranica

Komentar

Podrška

U životu nacionalnih manjina najvažnije mjesto zauzima očuvanje materinskog jezika i kulture, naime oni su uvjet očuvanja svijesti. Njegovati svoj jezik i kulturu u okruženju većinskog naroda nije lako, utjecaj sredine vrlo je jak, zbog toga su potrebni posebni naponi i trud. Bez posebne pomoći države i matične domovine bilo bi još teže. Od matične domovine često se očekuje samo moralna podrška, stručna pomoć, briga i tzv. mentoriranje u nastojanjima očuvanja nacionalne samosvijesti, naravno, dobiva se i materijalna pomoć za važne projekte. Nedavno su pomurski Hrvati gostovali s kompletnim kulturnim programom u matičnoj domovini na koji su se marljivo pripremali. S velikim očekivanjima i ljubavlju okupili su razne naraštaje hrvatske zajednice da u matičnoj domovini predstavljaju ono na što su ponosni, ono za što se bore iz dana u dan protiv asimilacije, koja se u zadnjim godinama ubrzava, ali ovaj put im je ostao „gorak okus u ustima“. Na priredbi je bilo desetak gledatelja iz matične domovine, vjerojatno je to bila greška u organizaciji, no oni koji su bili zaduženi za to, očito nisu shvatili koliko je važna za Hrvate izvan Hrvatske moralna podrška matične domovine. I mene je to sve začudilo jer upravo se radi o organizaciji koja je zaslužna za prekogranične veze. Žalosno je da nakon dugog niza godina suradnje na raznim europskim projektima, među kojima je bilo niz projekata za povezivanje građana s jedne i druge strane granice, izgradnje prekograničnih veza, očuvanja kulturne baštine, u kojima su hrvatske manjinske zajednice bile mostovi, posrednici, katalizatori, ostala je suradnja na toj razini. Očito se ne shvaća da je matična država za sve Hrvate izvan Hrvatske uzor u mnogočemu, u svladavanju hrvatskoga jezika, u njegovanju kulture, čuvanju tradicija itd., ona predstavlja ono za kojim hrvatske zajednice izvan Hrvatske teže. Izgleda da im je još uvijek nezamislivo koliko je teško očuvati hrvatsku samobitnost izvan Hrvatske u prisnom okruženju s većinskim narodom, boriti se da se ona hrvatska kultura koja je dio sveukupne hrvatske kulture očuva i preda je s koljena na koljeno. To je ono na što su još uvijek ponosne hrvatske narodnosti, kojima je sve teže udovoljiti u sve bržem načinu života. Neshvatljivo je koliko energije treba utrošiti da se očuva takva zajednica koja neprestano moli pomoć i podršku od jače strane, od svoje matične domovine. Za podršku često nisu potrebni novci, samo zainteresiranost, poštivanje truda druge strane, koja često ima golemu snagu u daljnjem radu i trudu pri očuvanju hrvatske samobitnosti.

beta

Glasnikov tjedan

Nema morala u politici, davno su to rekli i napisali veliki mislioci koji su se držali podalje od nje što svojom voljom što time da nisu mogli ući u nju, a ako su i ušli, brzo su bili natjerani na „odlazak“. Ono što se danas događa na javnoj sceni koju zovemo politikom, odavno je prešlo granice dobrog ukusa. Javne političke scene gotovo da i nema. Tek gotovih scenarija. Pa zar je doista sve dopušteno autokrativnim pojedincima, koji se pokrivaju „voljom naroda“, riječju izbori, kvorumima. Birati i glasovati to su dva različita pojma. Sve češće tek glasujemo, a nemamo pojma o čemu, bez ikakve mogućnosti biranja. Sve se manje pitamo o čemu mi to zapravo glasujemo. Sve manje nade ima u nama kako svojim glasom, mišljenjem, nedajbože argumentiranom raspravom ili pitanjem bilo što možemo promijeniti. I tu je greška. I u politici kao i u mno-

gim sferama života s početka trećega tisućljeća živimo „vrijeme hrabre nekompetentnosti“.

Čitam ovih dana na mrežnim stranicama rečenice kolege po peru Stjepana Šterca koje kažu otprilike ovo, iako sam ih malo prekrojila. Kad već birate, birajte najbolje koje imamo, nebitno iz kojega političkog spektra dolaze. Birajte komandose, ne mislimo tu na one u maskirnim odorama, nego na čvrste, odlučne, hrabre, obrazovane, neosporno lojalne vrijednostima hrvatskoga naroda, spremne na izazove, one koji imaju emocije za zemlju koju vode i koji se ne boje za svoju smjenu. Njihova je lojalnost sustavna, politička, ideološka, vrijednosna, kriterijska, i osobna, kad su njihove prosudbe smjera koji je zauzet pozitivne. Oni nikad ne slijede krivi put.

Kada su manjine u vlasti, i jezičac na vagi te iste vlasti i politike mogu sebi dopustiti i ljutnju na izjave svojih koalicijskih partnera kojima su dale glas i zaprijetiti i uskraćivanjem toga. Tako misli i govori ovih tjedana zastupnik talijanske zajednice u Hrvatskom saboru. I sve to pošto je jedan od potpredsjednika Hrvatskog sabora izjavio da „manjine, iako sudjeluju u radu Vlade, neće određivati sustav i smjer Vlade“, nego da „o sustavu i smjeru Vlade odlučuju samo Hrvatice i Hrvati“.

Ne sjećam se, ali se možda i varam, kako je u 23 godine djelovanja vrhovnoga političkog tijela Hrvata u Mađarskoj, sazvana sjednica, bila ona redovita ili izvanredna, i kako ona nije mogla biti održana jer nije bilo kvoruma. Ali za sve postoji prvi put. Na poticaj zastupnika Franje

Pajrića, sukladno Pravilniku o organizaciji i radu Hrvatske državne samouprave, sazvana je izvanredna sjednica Skupštine koja je trebala biti održana 5. svibnja 2017. godine u 18 sati u Serdahelu, s jednom predloženom točkom dnevnoga reda: Zašto se HDS koristi dvojakim mjerilom kod isplate honorara? Referent: dr. Franjo Pajrić. Potpise prema Pravilniku za izvanrednu sjednicu sakupilo je se-

---

*Ne sjećam se,
ali se možda i varam,
kako je u 23 godine
djelovanja vrhovnoga
političkog tijela Hrvata
u Mađarskoj,
sazvana sjednica, bila ona
redovita ili izvanredna, i kako
ona nije mogla biti održana
jer nije bilo kvoruma*

---

dam od osam zastupnika izborne koalicije Hrvati za Hrvate. Kako saznaje Hrvatski glasnik, sjednici se odazvalo svih osam zastupnika Izborne koalicije Hrvati za Hrvate i jedan zastupnik s liste Saveza Hrvata u Mađarskoj, od njih petnaest. Pošto je ustanovljen nedostatak kvoruma, pozivu se odazvalo tek devet zastupnika, slijedili su neformalni razgovori. Porazgovarali su međusobno oni koji su se odazvali sjednici. Valjda su se i u nečem dogovorili. Izgleda oko isplate honorara. Po pravilniku HDS-ove Skupštine, ista sjednica treba se sazvati u roku od petnaest dana. Kako saznaje vaša urednica, poticatelji sazivanja neodržane sjednice u međuvremenu su poslali obavijest HDS-ovu Uredu da odustaju od ponovnog sazivanja neodržane izvanredne sjednice.

Referent: dr. Franjo Pajrić. Potpise prema Pravilniku za izvanrednu sjednicu sakupilo je se-

dam od osam zastupnika izborne koalicije Hrvati za Hrvate. Kako saznaje Hrvatski glasnik, sjednici se odazvalo svih osam zastupnika Izborne koalicije Hrvati za Hrvate i jedan zastupnik s liste Saveza Hrvata u Mađarskoj, od njih petnaest. Pošto je ustanovljen nedostatak kvoruma, pozivu se odazvalo tek devet zastupnika, slijedili su neformalni razgovori. Porazgovarali su međusobno oni koji su se odazvali sjednici. Valjda su se i u nečem dogovorili. Izgleda oko isplate honorara. Po pravilniku HDS-ove Skupštine, ista sjednica treba se sazvati u roku od petnaest dana. Kako saznaje vaša urednica, poticatelji sazivanja neodržane sjednice u međuvremenu su poslali obavijest HDS-ovu Uredu da odustaju od ponovnog sazivanja neodržane izvanredne sjednice.

Branka Pavić Blažetin

Biskup Živković: Gradišćanski Hrvati žele zajedno putovati s matičnim narodom u srcu Europe

Zagrebačka katedrala

Sveta misa u čast blaženiku Alojziju Stepincu

ZAGREB, 21. svibnja 2017. (Hina) – Željezanski biskup mons. dr. Egidije Živković istaknuo je 21. svibnja u homiliji na gradišćansko-hrvatskome jeziku u zagrebačkoj katedrali da su gradišćanski Hrvati došli na hodočašće u Zagreb na grob kardinala bl. Alojzija Stepinca da se spomenu svojih korijena i ohrabre za daljnje zajedničko putovanje s matičnim narodom u srcu Europe.

Sveta misa u zagrebačkoj prvostolnica bila je središnji događaj prvoga skupnog hodočašća više od pola tisuće gradišćanskih Hrvata iz Austrije, Mađarske i Slovačke te četiriju biskupija, među kojima je i zbor gradišćanskih Hrvata „Pax et Bonum” u kojem pjevaju gradišćanski Hrvati iz Austrije, Mađarske i Slovačke. Trodnevno hodočašće počeli su 19. svibnja, a kako reče biskup Živković, „došli smo na izvor našega hrvatskog naroda koga smo morali napustiti prije pola tisućljeća nakon bitke na Krbavskome polju, da se spomenemo naših korijena, zahvalimo za naš povijesni hod i pomolimo za naš hrvatski narod, Europu i svijet”.

Foto: HINA

Zbor gradišćanskih Hrvata Pax et Bonum

Prije početka misnoga slavlja zagrebački kardinal Josip Bozanić zaželio je toplu dobrodošlicu hodočasnicima i sa željezanskim biskupom mons. Egidijem Živkovićem razmijenio prigodne darove – mons. Živković primio je tako na dar kip bl. Alojzija Stepinca, a kardinal Bozanić kalež.

Kad Europa pomalo zatvara granice, gradišćanski Hrvati ih hodočašćem otvaraju.

Biskup Živković osvrnuo se i na sadašnje stanje u Europi govoreći: „Kad Europa pomalo zatvara granice, a države i narodi izoliraju se, mi gradišćanski Hrvati ovim hodočašćem ih otvaramo, dajemo se na put i prekoračujemo granice naših država i biskupija, pokazujemo i posvjedočujemo da je u globaliziranom i modernom svijetu potrebna otvorenost, suradnja, povezivanje, međusobno obogaćenje, pomirenje i dijalog.”

Biskup Živković predvodio je svetu misu na gradišćansko-hrvatskome jeziku

Među brojnim vjernicima na misi bili su i predsjednica Republike Kolinda Grabar-Kitarović i premijer Andrej Plenković.

Hodajmo u istini kao bl. Alojzije Stepinac

Među brojnim vjernicima na misi u zagrebačkoj katedrali bili su i predsjednica Republike Kolinda Grabar-Kitarović, premijer Andrej Plenković, potpredsjednik vlade i ministar vanjskih i europskih poslova Davor Ivo Stier te zagrebački gradonačelnik Milan Bandić.

Okupljeni vjernici pljeskom su zahvalili biskupu, hodočasnicima i pjevačima hodočasnicima za izrečene poticaje i nadu za još čvršćim vezama s matičnim narodom, posebice sada kada smo, kako je to rekao biskup Živković, „okupljeni pod zajedničkim europskim krovom”.

Željezanska biskupija u Željeznom (Eisenstadt) u Gradišću u Austriji ima oko 240 tisuća vjernika od kojih je 50 tisuća Hrvata. Gradišćanski su Hrvati očuvali svoj kulturnu i jezičnu samosvojnost već više od pet stotina godina, ne samo u Austriji nego i u Slovačkoj i Mađarskoj, uvelike zahvaljujući i djelovanju Katoličke Crkve.

(Hina)

„Hrvatska kuća u Pečuhu“

Odluka o kupnji zgrade usvojena je na skupštini održanoj 5. studenoga 2016. godine u Budimpešti, u raspravi o osiguranju zgrade za sjedište Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj. Naime, HDS je dobio potporu Ministarstva ljudskih resursa od 25 milijuna forinta za obnovu stare zgrade vrtića (konstrukcija s gradom Pečuhom o zamjeni zgrada) da se konačno riješi pitanje sjedišta Znanstvenog zavoda i nekih drugih hrvatskih ustanova. Budući da ta zgrada nije mogla biti otkupljena, grad je ponudio drugu na reprezentativnome mjestu u samom središtu grada Pečuha, na Trgu Jókai broj 11.

Skupština je prihvatila prijedlog da se ta zgrada kupi na teret Croaticina duga (od 112 506 000 forinta). Tako je usvojena odluka da se prihvati potpora od 25 milijuna forinta te da se zaduži predsjednik da potpiše ugovor i dokumente dostavi Ministarstvu ljudskih resursa, odnosno državnom tajništvu. Kako je predložio Odbor za financije i nadzor, usvojena je i odluka da se zaduži predsjednik da na Croaticinoj vlasničkoj sjednici zastupa tu opciju, konkretno da uđe u ovo ulaganje i da se – po dogovoru s gradom Pečuhom – ono ostvari u obrocima od tri godine. Zbog racionalnijeg i povoljnijeg financijskog okvira, glede daljnjeg poslovanja u konačnici zgrada je kupljena kao vlasništvo HDS-a.

Na sjednici održanoj 28. siječnja u Baji Skupština Hrvatske državne samouprave (HDS) usvojila je odluku o vremenskom rasporedu obnove zgrade Hrvatske kuće u središtu Pečuha, na Jókaijevu trgu pod brojem 11, koja je kupljena potkraj 2016. godine. U zgradi će biti udomljeni Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj, pečuška podružnica i HDS-ov ured, Generalni kon-

zulat Republike Hrvatske u Pečuhu, te filijale HDS-ovih ustanova i tvrtka koje imaju sjedište u Budimpešti.

Hrvatska državna samouprava skupštinskom odlukom od 28. siječnja prihvatila je : obnovu sjedišta Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, u vrijednosti od 25 milijuna forinta u Hrvatskoj kući u Pečuhu koju je HDS kupio od grada Pečuha, podmirenje troškova kupnje nekretnine na Jókaijevu trgu 11 (18641/A/4) u vrijednosti od 37 318 267 Ft i podmirenje troškova nekretnine na Jókaijevu trgu 11 (18541/A/5) i (18546/A/5) u dva obroka. U 2017. godini, i u 2018. godini na podmirenje troškova kupnje nekretnine na Jókaijevu trgu u ukupnoj vrijednosti od 88 411 733 Ft. Ukupna cijena nekretnine kupljene od grada Pečuha je 125 730 000 Ft.

Sjedište Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj

U prvome vremenskom rasporedu obnovit će se dio zgrade u kojoj će biti smještene uredske prostorije Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj. Završetak obnove,

koja će stajati bruto 24 412 500 forinta, predviđen je do 30. lipnja 2017. godine. Radovi obnove između ostalog uključuju statički pregled zgrade, uvođenje komunalija, obnovu, izmjenu i ugrađivanje zidova, poda, prozora i vrata na katu s dvorišne strane, nadalje električnih vodova, sustava grijanja, informatičkog sustava te pripremu za uvođenje klime i alarma. Posrijedi su tri uredske prostorije, vijećnica i sanitarni blok.

Hrvatska kuća

U drugome vremenskom rasporedu, koji bi počeo u travnju, a bio dovršen do 30. listopada 2017., predviđeno je uređivanje Hrvatske kuće. Prema tadašnjim procjenama obnova bi stajala 67 841 622 forinte. U pismu od 20. ožujka 2017. godine državni tajnik Ministarstva ljudskih resursa Miklós Soltész obavještuje HDS-ova predsjednika Ivana Gugana da je Ministarstvo ljudskih resursa iz stavke državnoga proračuna za 2017. godinu temeljem zakona XC. iz 2016. godine priloga I, poglavlja XX Ministarstva ljudskih resursa

na teret fonda „Potpora narodnosnim ustanovama za njihov udio u natječajima ulaganja, obnove“ dodijelilo 67 800 000 Ft za izgradnju pečuške Hrvatske kuće kao odgojnog, kulturnog, znanstvenog i političkog središta Hrvata u Mađarskoj.

Prostorije Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu

U etapi A predviđena je izgradnja prostora za smještaj Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu. Radovi obnove uključuju statički pregled zgrade, uvođenje komunalija, obnovu, izmjenju i ugrađivanje zidova, poda, prozora i vrata na katu s ulične strane, nadalje električnih

vodova, sustava grijanja i informatičkog sustava, uz pripremu izgradnje klimatizacijskog sustava i alarma. Posrijedi su tri uredske prostorije, pismohrana i sanitarni blok.

Pečuška podružnica, odnosno HDS-ov ured

U etapi B predviđeno je uređivanje pečuške podružnice, odnosno HDS-ova ureda. Radovi obnove uključuju statički pregled zgrade, uvođenje komunalija, obnovu, izmjenju i ugrađivanje zidova, poda, prozora i vrata na katu s ulične strane, nadalje električnih vodova, sustava grijanja i informatičkog sustava, uz pripremu izgrad-

nje klimatizacijskog sustava i alarma. Posrijedi su tri uredske prostorije, vijećnica, sanitarni blok i čajna kuhinja.

Prostor za HDS-ove središnje ustanove i tvrtke

U trećemu vremenskom rasporedu predviđena je obnova prostora za središnje ustanove i gospodarske tvrtke Hrvatske državne samouprave, koja bi započela 1. srpnja 2017., a završila 30. lipnja 2018. godine; prema procjenama stajala bi 29 150 428 forinta. Posrijedi su tri ureda, odnosno uslužni prostori u potkrovlju, uz obnovu krova, zidova i ugrađivanje prozora, te izgradnja komunalija. MCC

Gordanu Grliću Radmanu, hrvatskomu veleposlaniku, uručeno visoko priznanje „Za obranu domovine“

U sklopu središnje proslave Dana obrane domovine, u Ministarstvu obrane Mađarske, 19. svibnja 2017. ministar ove ustanove István Simicskó uručio je odličja, među inima i veleposlaniku Republike Hrvatske u Budimpešti Gordanu Grliću Radmanu visoko priznanje „Za obranu domovine“ koje se dodjeljuje za dugogodišnju stručnu djelatnost. Kako reče gosp. Simicskó, hrvatski je veleposlanik Grlić Radman mnogo uradio da u proteklome razdoblju, unatoč migracijskoj krizi, odnosi između Mađarske i Hrvatske ne budu narušavane, dapače da i nadalje jačaju.

Najveći je izazov 21. stoljeća opstanak domovine i naroda, obrana Mađarske – istaknuo je ministar na svečanosti. Dan obrane nazvao je danom domoljublja, a važnim trenutkom očitovanja tog osjećaja onaj važni trenutak kada poslije početka opsade Budimske tvrđave, 4. svibnja 1849. godine, 21. svibnja uspjelo ju je ponovno pridobiti. Dodao je da su se naši predci, žrtvujući svoje živote, borili za nezavisnost i slobodu Mađarske. „Domovina živi u nama!“ – citirao je ministar Simicskó tekst obljeljničkoga plakata ponovnoga zauzimanja Budimske tvrđave, te napomenuo da je upitno hoće li ovo biti dovoljno za buduću, i hoće li nadolazeći naraštaji moći živjeti kao Mađari. István Simicskó bitnim je pitanjem nazvao da opasnosti i izazove našega razdoblja smatramo li i procjenjujemo li jednako toliko važnim. U tome zajedničkom razmišljanju, kako reče, „mnogo puta vidimo i burna sukobljavanja i izazivanja mržnje“. Treba slijediti jedan cilj, a to je „opstanak naroda“ – utvrdio je ministar Simicskó. Naglasio je da se, bez obzira na stranačku pripadnost, na svakoga građanina računa u obrani europskoga kontinenta, Mađarske, i „neka bude vječna domo-

István Simicskó uručuje odličje Gordanu Grliću Radmanu.

vina“. Ministar je istaknuo da je sadašnje pitanje u masovnome migracijskom vremenu i prateći vjersko te etničko preoblikovanje Europe, hoće li „domovina, narod biti dolični“ pri kraju 21. stoljeća. Što će predstavljati narodna zajednica, na kojem će se jeziku govoriti, i hoće li se i tada prisjetiti ponovnog zauzeća Budimske tvrđave ili Sándora Petőfija, Nikole Zrinskoga, te je dodao: „trebamo opstati kao Mađari, trebamo sačuvati svoju domovinu“. Mađarski su vojnici 21. svibnja 1849., pri kraju proljetne vojne nakon trodnevne opsade uspjeli vratiti Budimsku tvrđavu. U spomen na taj događaj, od 1992. godine 21. svibnja jest Dan obrane domovine.

MTI

Prijevod: Kristina Goher

Markovo na Fancagi u Baji

Bogat kulturni program i pučka veselica

Foto: AKOS KOLLAR

Kukinjski KUD „Ladislav Matušek“

U organizaciji Fancaške osnovne škole, 6. svibnja priređeno je već tradicionalno Markovo, kulturno-zabavna i gastronomska priredba kojom je prije 18 godina obnovljena jedan stari običaj bunjevačkih Hrvata vezan za blagdan svetog Marka i običaj svećenja mladoga žita.

Program je počeo u župnoj crkvi misnim slavljem koje je predvodio velečasni Balázs Gyöngyösi. Uslijedio je prigodni folklorni program na otvorenome u kojem su nastupili: djeca fancaskog vrtića, školska folklorna skupina, pjevački zbor fancaskih umirovljenika, bajska plesna skupina „Szüvellő“ i kukinjski KUD „Ladislav Matušek“, gost ovogodišnjega Markova. Istodobno se na školskom dvorištu održavalo gastronomsko natjecanje. Dan je završio s balom koji je održan u školskoj športskoj dvorani, a za dobro raspoloženje pobrinuo se bajski Orkestar „Čabar“.

S. B.

U iščekivanju nastupa

Brojna publika

Folklorna skupina Fancaške škole

Prijateljstvo grada Mohača i naselja Sv. Filip i Jakov

U organizaciji Turističke zajednice općine Sv. Filip i Jakov i u suorganizaciji narečene općine, od 27. do 30. travnja 2017. priređen je tradicionalni 17. Festival cvijeća Zadarske županije. Gosti su Festivala bili i grad Mohač i Čitaonica mohačkih Šokaca, na čelu s gradonačelnikom Józsefom Szekóom i počasnim doživotnim predsjednikom Čitaonice Đurom Jakšićem, te predsjednica mohačke Hrvatske samouprave Irena Udvarac uz predstavnike Hrvata u Mađarskoj: parlamentarnoga glasnogovornika Mišu Heppa i HDS-ova predsjednika Ivana Gugana.

Foto: TAMAS BERTHOUD

Svi zajedno, Mohačani na izletu

Trodnevni Festival obilovao je programima, a u njima u više navrata nastupila je plesna skupina Čitaonice mohačkih Šokaca i orkestar, tako i u samoj svečanosti otvaranja Festivala. Njih četrdesetak oduševili su nastupom pokazujući pri tome i Bušarski ophod, jedinstveni pokladni običaj šokačkih Hrvata, koji je danas na UNESCO-ovoj listi nematerijalne kulturne baštine. Uz domaće izvođače, polaznike vrtića i škole, na svečanosti otvorenja sudjelovao je i Zlatan Stipišić Gibonni, UNICEF-ov ambasador dobre volje.

Prvi Sajam cvijeća Zadarske županije, kao „Dan cvijeća u Sv. Filipu i Jakovu“, trajao je jedan dan i imao svega šest izlagača. Danas je to već 17. Festival cvijeća, manifestacija koja traje tri dana i okuplja više od stotinu izlagača uz bogat programski sadržaj.

U svečanosti otvaranja, uz načelnika Zorana Pelicarića, nazočnima se obratila predstavnica Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova EU-a Vesela Mrđen Korać ističući prijateljstvo grada Mohača i općine Sv. Filip i Jakov te izvanrednu suradnju Republike Hrvatske i Mađarske u području zaštite manjina.

KUD Čitaonice mohačkih Šokaca

Otkrivanje ploče prijateljstva grada Mohača i općine Sv. Filip i Jakov

Istoga dana u prostoru nove tržnice, upriličeno je dojmljivo otkrivanje ploče prijateljstva grada Mohača i općine Sv. Filip i Jakov, rad zadarskog kamenoklesara Marinka Katuše.

Filipjanski načelnik Zoran Pelicarić Peco i mohački gradonačelnik József Szekó u sklopu obilježavanja Dana općine i nebeskog zaštitnika sv. Roka, u kolovozu 2014. godine potpisali su Povelju o prijateljstvu i suradnji. U sporazumu o partnerstvu između grada Mohača i općine Sveti Filip i Jakov potpisnici su se obvezali na trajno učvršćivanje međusobnih prijateljskih veza ljudi, osobito mladih, želeći postići da različitost jezika i kulture ne bude razdvajajuća prepreka, nego živa sastavnica zajedničke europske kulture. Filipjanskom potpisivanju prethodilo je svečano potpisivanje Povelje 18. svibnja 2014. godine u Mohaču. Cilj je jačati suradnju i razmjenu u ostvarivanju zajedničkih interesa, ponajprije na zajedničkim projektima koje financira Europska unija. U tom povezivanju ne malu ulogu imala je i ima hrvatska zajednica u Mohaču i članstvo Čitaonice mohačkih Šokaca, na čelu s Đurom Jakšićem.

MCC

Misa za sv. Leopolda Mandića u Budimpešti

Na blagdan svetoga Leopolda Bogdana Mandića, 12. svibnja, u budimskoj crkvi Rane svetoga Franje zajedno su se molili hodočasnici Feričanačke župe (Požeška biskupija) i nekoliko budimpeštanskih hrvatski vjernika. Misu su suslužili župnik vlč. Vicko Obradović i otac Vjenceslav Tot. Misno je slavlje pjesmom i glazbom uvećao župni zbor hodočasnika.

Velečasni Vjenceslav Tot i vlč. Vicko Bogdanović

Nakon razgledanja pojedinih znamenitosti mađarskoga glavnoga grada, na koje je hodočasnike – župnika, pedeset i dvoje vjernika, članova župnoga zbora i nekoliko ministranata – otpratio otac franjevačkoga reda Vjenceslav Tot. Hrvatski su se vjernici okupili u budimskoj crkvi Rane svetoga Franje. „Mi se nalazimo u crkvi u kojoj se okupljaju naši Hrvati grada Budimpešte i njegove okolice. Mi smo svjesni, kao što nas u Hrvatskoj ima sve manje i manje, i pomalo nestajemo, razumljivo je da se naši Hrvati ovdje u Mađarskoj međusobnim ženidbama i udajama asimiliraju” – naglasio je u svojoj propovijedi vlč. Vicko Obradović. Govorio je i tome da trebamo imati čvrstu vjeru u Boga, koji nas preko svojih svetaca okuplja, preko svetaca koji nama pokazuju smjer kako bismo mi jednoga dana sebi osigurali vječni život, raj. U čemu se možemo, ili trebamo se ugledati u svetca Leopolda Bogdana Mandića?

Kako nam reče vlč. Obradović, za hodočašće su namjerno izabrali blagdan sv. Leopolda Bogdana Mandića, hrvatskoga svetca koji je rodom iz Herceg-Novog (današnja Crna Gora), iz Boke kotorske, koja se naziva i zaljevom svetaca, te je djelovao u Padovi. Svojim malim, nezgrapnim tijelom pokazao je kako je moguće činiti čudesa. Naše je da u svim djelatnostima koje radimo svakoga dana prepoznamo ono dobro i lijepo što možemo učiniti Bogu na slavu.

Dodajemo da je sveti Leopold Mandić ljudima liječio rane i obnavljao snagu, nije se žalio što je zbog svoje nacionalnosti morao trpjeti progone i putovanja od samostana do samostana. On je želio da se ponovno svi kršćani ujedine, da bude jedan pastir i jedno stado. Zagrebački nadbiskup bl. Alojzije Stepinac u svojoj je propovijedi 1945. godine u zagrebačkoj katedrali upoznao hrvatski

narod s likom oca Leopolda Mandića. To je bio početak njegova štovanja u Hrvatskoj. Dana 2. svibnja 1976. godine Leopold Bogdan Mandić proglašen je blaženim. Proglasio ga je papa Pavao VI. na trgu pred bazilikom svetoga Petra u Rimu, a 16. listopada papa Ivan Pavao II. svečano je proglasio oca Leopolda Bogdana Mandića svetim, što se podudaralo s 5. obljetnicom izbora velikoga svećenika i 25. obljetnicom biskupskog posvećenja Njegove Svetosti.

Kristina Goher

Trenutak za pjesmu

Snaga riječi

Bagrem prošarao ulične staze
kiša težinu juga sprala
jesen gizdavi Suboticom
ljepotu večeri sije
praznim sokacima mir klije

Spoznajom trenutaka
snage riječi blage
nagrade mi dane
oslobođen stega negvi
tiho
posve tiho
prolazim
tek

Mirko Kopunović

Zajednička molitva

Prijateljstvo Kisega i Dušnoka

(Kako vjera i osobne vrline gaju hrvatski identitet, jezik i kulturu)

Otok Visovac je oaza mira u Nacionalnom parku Krka u Hrvatskoj. Tu lipotu i duševni mir sa svojim marljivim djelom u 15. stoljeću su utemeljili franjevci, ki i u današnjici tamo žive svoj svakidašnji život. U ov žitak su dostali „otvorena vrata” Janoš Hevizi (negdašnji zastupnik dušnočke Hrvatske samouprave) sa svojim tovarušem Petrom Tomaškovom. Na jednom visovačkom posjetu sreli su se tamo s Gradišćankom Timeom Horvat, novinarkom Hrvatskoga glasnika, i u medjusobnom razgovoru spomenulo se je i hodočašće Gradišćanskih Hrvatov u Celje, u kom Timea već mnogobrojna ljeta sudjeluje. Posebno se je to vidilo Dušnočanom, ki su se naredno ljeto s kiseškimi Hrvatima i otpravili piše u Celje. Ljeta 2013. fra Stojan s Visovca, i Dušnočan Janoš Hevizi isprobali su svoje noge u pišačenju na 160 kilometarov. Organizator ovoga puta Šandor Petković, predsjednik Hrvatske samouprave u Kisegu, rado je primio nove putnike. Broj Dušnočanov odonda se povećava ljeto na ljeto na ovi vjerski susreti.

Ljudske veze su se usput ujačale i proširile. Kako je brežuljkasti Kiseg poznat po kvalitetnom vinu, isto tako je i ravnica okolice Dušnoka poznata po ovoj tekućini. Ovput je i vinarstvo ujačalo kontakte. Na poziv Janoša Hevizija i Petra Tomaškova blizu pedeset Kisežanov je krenulo na put u Ajoš, 30. aprila, u nedilju. Na prvoj štaciji jili su se svinjokoljski „dari”: šunka, karmnadjin i slanina, a žaju je gasilo kiseško vino. Blizu Kalače na obali Dunava, u Meszesu peljali su nas već domaćini na mjesni specijalitet. Smješćaj smo si zeli već u Ajošu, točnije u malo dalje sazidanom „Selu pivnic”. Ovo selo je čarolija ljudske moći i potreboće. U turskom vladarstvu zničen je Ajoš. Grof Imre Csáki iz Njemačke je naseljao švapsko stanovništvo, ki su marljivim djelom grozje sadili u novoj domovini na hataru, a u žutu zemlju zidali su si pivnice. Spomeniki marljivih ruk je 1200 pivnic na dvadeset i četire ulice. U seoskom centru stoji kip sv. Urbana (zaštitnika vinogradarov i vinarov) i svečuje se festivalom svakoga majuša. Onda oživu pivnice i ulice od bogatoga programa. Drugačije je mjesto tiho i mirno, u pivnica ne stoju, ne živu njevi vlasnici. Pred vičerom imali smo još vrime na pogledati u baroknom stilu obnovljeni kaštel u mladom gradiću Ajošu. Pred vičerom se je začelo i vinokušanje kod pivnice Janoša Hevizija. Cabernet sauvignon, Merlot rose, Muscat ottonel sve je isprobano. Gazdarice su nas pogostile domaćimi masnicami sa sirom i višnjami. U konobarskom poslu pomagali su Petar i Marta Honved ki su rodjeni Dušnočani, ali živu u Kisegu. Druženje je nastavljeno uz kušanje Zelenoga veltelinija, Traminca, Pinota i Plavu frankovku. Peljači su se dogovorili za buduće sastanke, Dušnočani su dobili poziv na festival Trgadbe grozja ali na Hrvatski dan u našem varošu, a kletju je naravno obavezan dolazak na Maliganturu u Kiseg. Prvi majuš slavili smo u Kalači. Divili smo se lipoti i bogatstvu katedrale

Petar Tomaško, Šandor Petković i Janoš Hevizi su bili organizatori susreta

Vridne Dušnočanke: Agi, Marta i Eva

Velike Gospe i Nadbiškupskom dvoru. Posjetili smo izložbu umjetnice tekstila Elizabete Szekeres, a u svetku smo uživali u Biškupskom vrtu grada, kade uz sunčano vrime čekali su nas i razni programi. Ovo privatno druženje Hrvatov koje se je izniklo na vjerskom tlu i kojega sudioniki špiraju sve jačim i plodnijim, triba i nadalje gajiti.

Marija Fülöp Huljev

Kisežani oko kipa sv. Urbana

Književna tribina s Bornom Vujčićem

U sklopu budimpeštanskoga 24. Međunarodnog festivala knjige, priređeno je i 17. izdanje First Novel Festivala. Ova prestižna priredba ugodila je 18 autora prvijenaca, među njima i mladoga hrvatskog pisca Bornu Vujčića, koji se predstavio s romanom „Nužno zlo“. Za vrijeme svoga boravka u mađarskome glavnom gradu bio je gost ELTE-a.

Borna Vujčić i Mariela Marković

neimenovanog mjesta, kojega on vidi, kako i sam reče, zabit. Njegova je glavna osobina, koja ga određuje kao lika, ambicija. U Zagreb dolazi kako bi završio jednu prestižnu zagrebačku školu, te kako bi nastavio na jednom poznatom fakultetu. Maks dolazi u razred koji već tri godine postoji, čiji se članovi znaju, i druže se, te on se treba uklopiti, treba postati jedan od njih. I kada vidi da će mu biti teško u tome, smatra najboljim prihvatiti da bude predsjednik toga razreda. Ako bi trebao s jednom rečenicom definirati, to je životinjska farma u srednjoj školi – reče Borna o svome romanu. Roman „Nužno zlo“ nastajao je za vrijeme srednjoškolskih studija, postupno je dorađivan, kako bi 2015. dobio svoj konačni oblik i bio ukoričen na 279

stranica. Pojedini kritičari vide usporednost s romanom Lord of Flies (Gospodar muha) Williama Goldinga ili poznatim njemačkim filmom Die Welle (Val). Ali, u svakom slučaju, roman je dobro primljen u Hrvatskoj te se smatra da je Borna Vujčić svojim debitantskim romanom postavio letvicu jako visoko. Kako za Medijski centar Croatica mladi pisac kaže, svojim je romanom već gostovao i u Frankfurtu, gdje je također lijepo primljen, te postoji i mogućnost za njegov njemački prijevod, ali to sve ovisi o financijskim izvorima. Kao dramatičar već je debitirao dramom „Pečat“, u Etnografskome muzeju na Velikom Brijunu 2015. godine. Sada je na poslijediplomskim studijima dramaturgije, i želi se baviti pisanjem.

Kristina Goher

Dio publike

Svetačnost sv. Jurja s promocijom umočkoga rječnika

Umok i Vedešin su kot kajkavski otok u gradišćanskom morju, jezično gledajući, zapravo i jedinstveni. No, činjenica je da danas smo, nažalost, i svidoki hrvatskoga umiranja tih sel. Samo starija generacija kako-tako razumi, u manjoj mjeri govori hrvatski jezik, nij' maše, niti duhovnika, od koga i kade bi se čula hrvatska rič. Nije upisa na hrvatski odgoj u mjesnoj čuvarnici, a i u ugarske škole drugamo hodu dica. Tako je i u subotu, 22. aprila, pri blagoslavljanju pšenice i molitvi pred spomenikom sv. Jurja, zavlada ugarska rič, a i sveta maša na dvoru Seoske hiže se je služila na jeziku većinskoga naroda. Jedino, oko promocije umočkoga rječnika se je oživio „stari lipi kaj...“

Joško Jurinković i dr. Šandor Horvat predstavljaju umočki rječnik

Nebeske zlatne niti zagrizu u neobično žutilo ripice na hataru vedešinskom. Uprav ovde stoji pilj sv. Jurja polag orihovoga driva, a to je kot i razlučujuća linija, jer s druge strane bi nas napadali mrski oblaci. Još izvisi vrime, dokle kanonik dr. Ferenc Reisner blagosavlja polje, pšenicu i u molitvi sa šakom vjernikov prosi blagoslov na zemlju ter se pomoli za bogati urodjaj i dobru žetvu. U šašu, pred pogledom, shranjajuće Niuzaljsko jezero ne šalje godinaste kapljice, ali se vjetar od toga smjera nadigne i pod cijelom mašom nam neumorno puše na otvorenom, jur nutri u selu. Hladi nas do kosti... Richárd Végerbauer, rodnom iz Vedešina, služi mašu, a za crikvenim obredom Atila Horvat, načelnik Umoka, pozdravlja sve nazočne. „Ova prezentacija knjig je važan događaj u našem žitku, kad nam pomaže sačuvati našu prošlost, dugo poglavlje od pet stoljeć. Nažalost, autor ove knjige danas ne more biti s nami, ali dužni smo se zahvaliti i Joški Jurinkoviću ki je nadopunio i na ov način potpomogao izlaženje, za Umok, toliko vridne knjige“, veli prvi človik Umoka. Njegov sin, Adam Horvat, u funkciji predsjednika mjesne Hrvatske sa-

mouprave, zahvali se svojemu pokojnomu stricu, dr. Jožefu Horvatu ki kot profesor ruskoga i latinskoga jezika, kasnije pak kot ravnatelj gimnazije nije zanemario svoj materinski jezik i popisao riči za plavu knjižicu naslova „Kak mi govorimo – Reči Umočanov“. Njegov rukopis staviti u digitalnu formu, naticati se za pineze, sve je to potribovalo vrimenta, ovako za njegovom smrću četiri ljeti je mogla mjesna Hrvatska samouprava s Izdavačkom kućom Croatica priskrbiti ovu vridnost od 164 stranic. „Listajte s ljubavlju ovu knjigu i učite se iz nje po hrvatski“, dodaje još mladi Umočan ki i sad dirigira tamburaše „Kajkavce“ ter prikdaje rič Joški Jurinkoviću, hrvatskom zviranjku dotičnoga sela. Od njega čujemo da hrvatski govor ni praoci Umočanov u školi se nigdar

Pri blagoslavljanju pšenice na umočko-vedešinskom hataru

učili nisu, samo se molilo i jačilo po hrvatski u crikvi. „Ljeta 1868. kad je farnik Gašpar Glavanić prošel va mirovinu, biškup nam već nej dal horvatskoga popa. Otud zem horvatska rič fali od crikve i med ljudi. Od doselenja Horvatov, od 16. stoljeća do denas Homoki pak Hedešini su očuvavali stari „kaj“ horvatski jezik, tak da su starji prikdali mlajuj generaciji horvatske reči. Od zubi do zubi išla je reč, a sad se je va poslidnjuj uri narodil ov rečnik, tako se ufamo da nećedu zgubit naše stare „kaj“ horvatske reči, ar imamo knjigu“, kaže optimistično Joško Jurinković, a suprot hladnoće i vjetra dr. Šandor Horvat, etnograf iz Narde, po hrvatski zove sve nazočne na proučavanje starih riči, a s konkretnimi peldami pak predstavlja i posudjenice i zanimljivosti umočkoga jezika. Po pravom, vrime bi bilo da se i mladji začmu zainteresirati za jezik i da se polako prik ovoga rječnika usvaja i rijetki, a tim bogatiji rječnički fond staroga kajkavskoga jezika, ali, nažalost, sumlja je prevelika, da to, za ov čas, ostane nek teška iluzija...

Tiho

Na dvoru Seoske hiže mašu je predvodio Richárd Végerbauer

Šeljin

U znaku triju obljetnica

U Šeljinu se 2017. godine slavi u znaku triju obljetnica: 20 godina kako je Šeljin dobio naslov grada, 20 godina kako Šeljin ima zbratimljenu vezu s gradom Grubišnim Poljem i kako šeljinska osnovna škola surađuje s Osnovnom školom Ivana Nepomuka Jemeršića u Grubišnom Polju, i 20 godina kako je šeljinska osnovna škola dobila ime „Géza Kiss“. Sve se to obilježilo 28. travnja, između ostaloga na svečanosti u Osnovnoj i umjetničkoj osnovnoj školi „Géza Kiss“, kaže ravnatelj škole Robert Ronta. Napomenimo da je Robert Ronta otprije nešto više od godinu dana izabran za ravnatelja škole, te da je on ujedno u ovome mandatu i predsjednik šeljinske Hrvatske samouprave.

U šeljinskoj školi, jedinoj takvoj ustanovi u gradu, kojoj gravitiraju učenici iz desetak obližnjih naselja i koja ima podružnicu u naselju Ostrovu (Csányoszró), već gotovo dva desetljeća odvija se nastava hrvatskoga jezika i književnosti u satnici predmetne narodnosne nastave.

Snježana Seles i Robert Ronta

Folklorši

Šeljinski Tamburaški sastav

Svečanost su svojom nazočnošću počastili predsjednik Skupštine Baranjske županije Csaba Nagy, šeljinski gradonačelnik Attila Nagy, prijatelji iz Grubišnoga Polja, bivši ravnatelji škole, djelatnici, učenici, prijatelji... Pjesma, priča, recitacija odlikovali su program učenika nižih i viših razreda. Srele su se dvije kulture u plesu i pjesmi, iz Ormánsága i podravskih Hrvata, a gosti iz Grubišnoga Polja predstavili su se s programom na hrvatskom jeziku. Svečanost su uveličali i članovi Tamburaškog orkestra Šeljin što ga čine bivši učenici škole, a koji djeluje pod okriljem tamošnje Hrvatske samouprave. Istoga dana u svečanim okvirima došlo je i do potpisivanja sporazuma o prijateljstvu šeljinske i grubišnopoljske škole, što su potpisali dvoje ravnatelja Snježana Seles i Robert Ronta.

Branka Pavić Blažetin

ŠELJIN

U organizaciji Hrvatske samouprave grada Šeljina, velika skupina Šeljinačana sprema se prijateljima u Biograd na Moru. Naime, Šeljin i Biograd na Moru gaje prijateljske veze već jedno desetljeće, a unatrag nekoliko godina Hrvatska samouprava sa svojim izaslanstvom sudjeluju na tradicionalnome biogradskom „Gastro stolu“, gastronomskoj manifestaciji koja okuplja tisuće posjetitelja. Ovogodišnji „Gastro stol“ održava se od 2. do 4. lipnja u Biogradu na Moru, na rivi, na Obali kralja Petra Krešimira IV. Na najdužem stolu u Hrvatskoj predstavljaju se domaći proizvodi, proizvodi vrijednih ruku. Tako će i Šeljinačani predstaviti gastronomsku ponudu svojega kraja. S njima putuju i Šeljinski tamburaši koji djeluju pod okriljem Hrvatske samouprave grada Šeljina, koji će imati i nastupe na biogradskim trodnevnim događanjima. Organizatori obećavaju tri dana vrhunске zabave gdje će biti za svakoga ponešto, pa će tako tijekom tri dana trajanja

Festivala nastupati razni ulični zabavljači, klape će promenadno pjevati na rivi na kojoj će biti postavljene dvije pozornice na kojima će se izmjenjivati poznati hrvatski glazbenici: Maja Šuput, Gustafi, Marijan Ban i Diktatori, Učiteljice i Jakša Jordes. „Gastro stolom“ ove se godine dvanaesti put zaredom okuplja cijela Hrvatska, stvarajući tako spoj kontinentalne i priobalne turističke ponude.

Kako nam kaže ravnatelj šeljinske Osnovne škole „Géza Kiss“ Robert Ronta, može biti zadovoljan. U prvi razred upisalo se za sada 29 učenika od kojih njih 17 želi pohađati nastavu hrvatskoga jezika i književnosti, a njih 12 ne. Tako će biti pokrenuta dva prva razreda, pa će se u jednom odvijati nastava hrvatskoga jezika i književnosti u satnici materinskoga jezika za tip škola s predmetnom nastavom.

Mala stranica

Svjetski dan sporta – 25. svibnja

Svjetski dan sporta, koji se u svijetu naziva i Dan izazova (World Challenge Day), najveća je svjetska sportska manifestacija u kojoj se gradovi različitih država natječu u tome tko će privlačnijim programom privući što veći broj sudionika u raznim sportskim i rekreativnim aktivnostima. Cilj je promicati pozitivan stav prema zdravom, aktivnom i kreativnom načinu života.

Nagradna igra br. 16

Slavni hrvatski sportaši

U Hrvatskoj su rođeni mnogi nadareni sportaši. Njihovu karijeru pratimo i mi i navijamo za njihove uspjehe. Prepoznajete li ih na fotografijama? Stavite u par ime sportaša s odgovarajućom fotografijom (povežite broj sa slovom).

1. Dražen Petrović
2. Blanka Vlašić
3. Iva Majoli
4. Luka Modrić
5. Ivica Kostelić
6. Davor Šuker

D

Dragi sudionici nagradne igre!

Sa šesnaestim zadatkom došli smo do kraja naše Nagradne igre, sva preostala rješenja pošaljite nam u poruci fejsbukove stranice Medijskog centra Croatica. Preko Hrvatskoga glasnika obavijestit ćemo vas o dobitnicima mjesečne nagrade, te o glavnoj nagradi kojom ćemo nagraditi najaktivniji razred tijekom četiri mjeseca Nagradne igre.

F

E

C

A

B

Serdahelci u Gradu Heroja

Kod križa u Vukovaru

U organizaciji serdahelske Hrvatske samouprave „Stipan Blažetin“, 14. svibnja serdahelski su Hrvati posjetili Vukovar i Osijek. Bio je to poučni izlet za članove serdahelske hrvatske zajednice (članove pjevačkoga zbora, pedagoge i aktivne pojedince) u okviru kojeg su se upoznali s poviješću Domovinskog rata i ljepotama grada Osijeka na obali Drave. Izletnici su u Osijeku sudjelovali na misnome slavlju u konkatedrali svetog Petra i Pavla, a zatim prošetali po šetalištu uz Dravu. U vukovarskome Memorijalnom centru Domovinskog rata čekao ih je brigadir Batinić, koji je govorio o strahotama i uspomenama Domovinskoga rata, prikazao okolnosti života za vrijeme rata, i njegove strašne posljedice. Posjetiteljima su fotografijama bili predloženi kakve ozljede nanese razna oružja. Hrabriji su mogli ulaziti u tenkove i u druga ratna vozila. Na kraju posjeta serdahelski su izletnici kod križa podignutom u čast svim poginulim braniteljima za slobodu Hrvatske u listopadu 1998. godine na ušću rijeke Vuke u Dunav, zapalili svijeće, otpjevali pjesmu i izmolili za pokoj duša svih poginulih branitelja. Na spomenik su glagoljicom uklesani stihovi Frana Krste Frankopana: „Navik on živi ki zgine pošteno“.

beta

Brigadir govori o strahotama Domovinskog rata.

Mladi plesači na pozornici

U okviru obilježavanja Dana Međimurske županije krajem travnja, na poziv Mješovitog odbora za suradnju s pomurskim Hrvatima, hrvatska zajednica iz Pomurja predstavila se u županijskom središtu, u Čakovcu, s kulturnim programom pod naslovom „Saka kita vehne ka korena nema“.

Umalo 90 izvođača iz svih hrvatskih pomurskih naselja predstavilo je jednosatni program iz svoje narodne kulturne baštine u koji su uvrštene recitacije pomurskih književnika, pučke popijevke, folklor, tamburaška glazba, scenska igra na kajkavskom narječju, što je u kitu povezala dr. Erika Rac s legendom Morice i Drava. Možda bi Međimurci bili iznenađeni koliko se još čuva hrvatska kultura u Pomurju, čiji su korijeni negdje tamo gdje i međimurski, međutim broj gledatelja bio je vrlo mali. Osnovnoškolci, mladi tamburaši, glazbenici, umjetnici koji su doputovali iz dalekih gradova, s mjesta školovanja samo za priredbu, amaterski glumci i drugi sudionici programa razočarano su se vratili u svoju domovinu jer su željeli nešto odista lijepo i izvrsno predstaviti svojim prijateljima, znancima, sunarodnjacima s lijeve strane Mure. Novinar Mladen Grubić koji slučajno šetajući po gradu, zapazio je poznate osobe iz mađarskog dijela Pomurja, i tako ostao pogledati kulturni program. On reče: Moj duboki naklon za program, odista me oduševio, ovo zajedništvo, ovakav zajednički nastup to je prekrasno. Iskreno, ja se sramim da je došlo do toga da na prstima mogu izbrojiti koliko je bilo gledatelja. Mislim da taj program već sutra treba vratiti u Međimurje.

beta

Na Zrinskim igrama

Djeca u igri (snimka Anice Kovač)

vesele, pomalo već zaboravljene igre za današnju djecu u doba računala i telefona.

beta

Prigodom obilježavanja Dana Međimurske županije učenici kerešturske Osnovne škole „Nikola Zrinski“ 3. svibnja bili su sudionici Zrinskih igara u donjodubravskoj osnovnoj školi. Bile su to igre vještine, npr. skakanje školica, igre s obručima, trčanje u vrećama, potraga za blagom i dr. Bilo je to prekrasno druženje djece s obje strane Mure, uz vrlo

Harkanjci na festivalu „Etno Pušća“

Kulturno-folklorna manifestacija „Etno Pušća“ ove je godine priređena 22. travnja u donjopuščanskom Društvenom domu. Kako nas je obavijestila dopredsjednica harkanjske Hrvatske samouprave Đurđa Geošić Radasnai, ove su godine ponovno Harkanjci sudjelovali na spomenutoj manifestaciji. Prijateljstvo je uspostavljeno prije nekoliko godina i Mješoviti pjevački zbor harkanjskih Hrvata već je prije nekoliko godina sudjelovao na manifestaciji. Ovoga puta, uz narečeni Zbor, nastup su imali i učenici 8. razreda harkanjske Osnovne i glazbene škole „Pál Kitabel“ koji su izveli kalačke plesove, po želji organizatora društva. Suradnja grada Harkanja i puščanskoga KUD-a uspostavljena je prije nekoliko godina. Uz Hrvate iz Harkanja, na manifestaciji „Etno Pušća“ sudjelovali su i gosti iz Slovenije, KUD Beltinci iz Murske Sobote, potom KUD „Jablanovec“ iz Jablanovca, KUD Sloga iz Velikog Trgovišća, istarski KUD Dvigrad iz Kanfanara, te domaćini: mala i velika skupina KUD-a „Pušća“.

Harkanjci su boravili u Hrvatskoj 22. – 23. travnja. Njihovi su im domaćini osigurali smještaj u Hotelu „Matija Gubec“ u Stubičkim Toplicama. Oduševili su svojim nastupom sudionike nareče-

ne folklorne manifestacije. Pribivali su svetoj misi u marijanskoj svetištu Mariji Bistrici gdje ih je na početku misnoga slavlja posebno pozdravio svećenik koji je predvodio misno slavlje, a na samome kraju mise još jednom zahvalio im na sudjelovanju te ih zamolio da otpjevaju završnu misnu pjesmu. Posebna radost bila je što su baš na Bijelu nedjelju sudjelovali na misnome slavlju u tome marijanskom svetištu. Nakon mise, na povratku kući zaustavili su se nakratko u razgledanju grada Zagreba. Učenicima koji su bili sudionici puta ukratko je predstavljeno središte grada.

Aktivnosti harkanjskih Hrvata

Vjera

Vjernici Hrvati salantske i harkanjske crkvene zajednice, s potporom tamošnjih hrvatskih samouprava, i ove su godine zajednički molili križni put u harkanjskoj rimokatoličkoj crkvi. Molitvu je predvodio harkanjski i salantski dušobrižnik, otac Ladislav Ronta. Svakoga zadnjeg petka u mjesecu, s početkom u 17 sati, u toj crkvi služi se sveta misa na hrvatskom jeziku. Nju služi tamošnji župnik Ladislav Ronta.

Kultura/Znanost/ Politika

U organizaciji Hrvatske samouprave Harkanja, 4. travnja u harkanjskoj školi zainteresiranim građanima Harkanja, predavanje na mađarskom jeziku održao je dr. sc. Stjepan Blažetin, ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj. On je održao predavanje o Hrvatima u Mađarskoj, s posebnim osvrtom na političku organiziranost istih, strukturu državne samouprave, popis stanovništva. Ovo popularno znanstveno predavanje izazvalo je veliku pozornost slušateljstva.

HRVATSKI ŽIDAN; FILEŽ

Zahvaljujući skupnom gostovanju fileških i židanskih igrokazačev na XXIII. Dani hrvatskoga pučkoga teatra u Hercegovcu, u parku Fileškoga kaštela na danu Unebozastupljenja će Igrokazačko društvo nastupati sa svojim skeči u okviru priredbe Majales 2017., ku preporučaju organizatori, LIKUD, svečevati prez stresa i hektike. Tako, u četvrtak, 25. majuša, na tradicionalnom Filež-festu uz Folklorno društvo Graničari, od 17 uri nastupaju i igrokazači Hrvatskoga Židana s kusići Tri sveti kralji i Nimi mužikaš pred sudom, a pri ovom komadu sviraju i tamburaši sastava „Židanski bečari“. Od 19 uri se začme večernja zabava uz oganj pri koj svira pop-grupa „Weekend“.

HRVATSKI ŽIDAN; MARIJA GORICA

Pred dvimi ljeti je započeta suradnja med Hrvatskim Židanom i Marijom Goricom, u blizini Zaprešića. Cilj je bio da se povežu njeve škole, židanska, u kojoj se danas uče samo dica od 1. do 4. razreda, i Osnovna škola Ante Kovačića, ali su se sprijateljili i djelatnici općin kot i farniki. Odonda su na programu posjeti i druženja, i tako će 26. majuša, u petak, ponovo se najti mali i odrašćeni prijatelji u Hrvatskom Židanu, u okviru Dičjega dana.

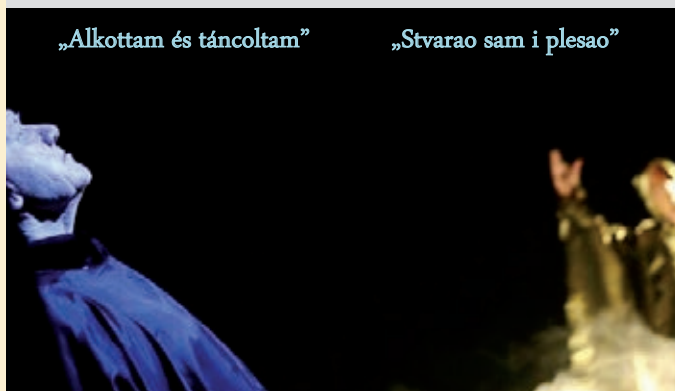
PEČUH

U organizaciji Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj i Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe, u prostorijama Kluba 17. svibnja, predstavljen je Rječnik govora santovačkih Hrvata, izašlog u nakladi Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, autora i urednika Živka Mandića. O Rječniku su govorili dr. sc. Ernest Barić, autor i urednik izdanja Živko Mandić te u ime nakladnika Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, njegov ravnatelj dr. sc. Stjepan Blažetin. Treće je ovo predstav-

ljanje narečenog Rječnika, nakon Santova, Osijek, na red je došao Pečuh. Kako je najavio na pečuškom predavljanju Stjepan Blažetin, slijedi predavljanje Rječnika u Zagrebu, 1. lipnja, s početkom u 12 sati u Palači Matice Hrvatske. Tada će o Rječniku, uz autora Živka Mandića i nakladnika Stjepana Blažetina, govoriti predsjednik Matice Hrvatske akademik Stjepan Damjanović, dr. sc. Mira Menac-Mihalić i dr. sc. Živko Gorjanac.

In memoriam – Antun Kričković (1929. – 2017.)

Mađarski institut u Zagrebu, u suradnji s Ansablom narodnih plesova i pjesama Hrvatske LADO i Ansablom Luč iz Budimpešte, srdačno Vas poziva na komemoraciju za Antuna Kričkovića, nedavno preminulog koreografa, najpoznatijeg umjetnika Hrvata u Mađarskoj, utemeljitelja i umjetničkog voditelja Hrvatskog umjetničkog plesnog ansambla Luč, te bivšega člana Ansambla LADO.

„Alkottam és táncoltam”

„Stvarao sam i plesao”

Vrijeme: 26. svibnja 2017. u 19 sati

Mjesto: Mađarski institut u Zagrebu, Augusta Cesarca 10

BUDIMPEŠTA

Na Trgu Erzsébet, u organizaciji Samouprave gradske četvrti Belváros-Lipótváros, od 26. do 28. svibnja 2017. godine 11. put se priređuje jedna od najposjećenijih tamošnjih priredaba, Festival „Belvárosi“. Dana 26. svibnja na poziv Hrvatske samouprave V. okruga na toj će priredbi u 17.30 nastupiti petrovošelski sastav Koprive.

Svečano zatvaranje odgojno-obrazovne godine u Hrvatskome vrtiću bit će u petak, 26. svibnja 2017., s početkom u 9.30. Za program su odgovorne odgojiteljice pojedinih vrtićkih skupina.

PEČUH

Dana 28. svibnja u crkvi svete Elizabete u pečuškom Kertvarošu priređuje se sveta misa u sklopu koje će se podijeliti sakrament prve svete pričesti dvadeset i jednom učeniku/ci Hrvatske osnovne škole Miroslava Krleže. Događaj započinje u 16 sati.

LETINJA

Hrvatska samouprava toga pomurskoga grada i ove godine priređuje Pomurski piknik, zadnje svibanjske subote, tj. 27. svibnja. Predsjednica samouprave Marija Đuric poziva družine iz hrvatskih pomurskih naseља da se prijave na natjecanje u kuhanju. Po običaju, meso i drvo bit će osigurano za kuhanje, a za ostalo se moraju pobrinuti družine. Javiti se može na predsjedničinu telefonu: 00 36 70 421 4708.

OBAVIJEST

Ovogodišnja Skupština Društva Horvata kre Mure će se održati 29. svibnja 2017. u 18 sati u Društvenom domu u Sumartonu.

„Daroviti na sceni“ naslov je koncerta klasične glazbe, koji se priređuje u Croaticinoj organizaciji pod pokroviteljstvom predsjednika Hrvatske državne samouprave Ivana Gugana, 26. svibnja 2017., s početkom u 17.30. Na pozornici Croaticine priredbene dvorane, pod vodstvom ravnatelja letinjske Glazbene škole Stjepana Prosenjaka, nastupaju daroviti hrvatski mladi glazbenici iz Pomurja. Potom je prijam u klupskoj prostoriji.

1. Dremle mi se dremle...

Laura Prosenjak – flauta • Stipan Turul – klarinet
Gabor Salai – klavir

2. Chédeville Tainé: Svita za dva instrumenta

Balint Prosenjak – klarinet • Stipan Prosenjak – klarinet

3. Georg Friedrich Händel: Passacaglia

Bernadeta Turul – klavir

4. Brian Bronsor: Legenda

Grga Prosenjak – oboa • Na klaviru prati Monika Grof-Prosenjak

5. Dora Pejačević: Leptir

Veronika Kapuvari – klavir

6. Ludwig van Beethoven: Veseli ples u C Duru

Alex Kozma – klavir

7. Ftiček lepo fučka...

Stipan Turul – klarinet • Stipan Prosenjak – klarinet
Bernadeta Turul – klavir

8. Frederic Chopin: Noctorno No.1 Op. 48.

Gabor Salai – klavir

9. Scott Joplin: The Entertainet

Stipan Turul – klarinet • Na klaviru prati Bernadeta Turul

10. Antonin Dvořak: Slavenski ples Op. 46. No. 8.

Veronika Kapuvari – Borbala Kovač – četveroručna kompozicija za klavir

11. Maja Crnković: Zvonka

Bernadeta Turul – klavir

12. Devienne: 8. Concerto za flautu i klavir II. stavak Adagio

Laura Prosenjak – flauta • Na klaviru prati Monika Grof-Prosenjak

13. Franjo List: 8. Mađarska rapsodija

Gabor Salai – klavir

14. Dvije Međimurske popevke za puhače:

Martin Friman – truba • Stipan Prosenjak – klarinet
Ana Hollender – rog • Adam Hollender – tenor